

"Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto, za Nemčijo stane za celo leto 6 krov, za Ameriko pa 8 krov; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravljanje se nahaja v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonji, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za  $\frac{1}{2}$  strani K 40— za  $\frac{1}{4}$  strani K 20— za  $\frac{1}{8}$  strani K 10— za  $\frac{1}{16}$  strani K 5— za  $\frac{1}{32}$  strani K 250— za  $\frac{1}{64}$  strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.



Štev. 21.

V Ptuju v nedeljo dne 5. julija 1914.

XV. letnik.

## Umor prestolonaslednika in njegove soproge.

Grozna žalost pretresava vse avstro-ogrške pokrajine in s krvavim srcem čitajo razburjeni narodi poročila o strašni tragediji, ki se je edinala preteklo nedeljo v Sarajevu. Po imenitnih vojaških manevrih odpeljal se je naš prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand v Sarajevo, da pokaže bosanskemu ljudstvu svojo naklonjenost. In to lepo zaupanje bodočega našega cesarja poplačali so Srbi z — bombami in revolverji. Kakor smo že poročali v posebni izdaji našega lista, vrgel je najprve neki srbski tiskar, 21 letni Nedeljko Gabrinovič, bombo proti avtomobilu, v katerem sta se vozila prestolonaslednik in njegova sopoga. Ta atentat pa se je izjavil. Prestolonaslednik peljal se je potem v mestno hišo, kjer je župana oštreljil. Po slavnostnem sprejemu peljal se je nazaj. Tedaj pa je komaj 20 letni srbski Gavrilo Princip streljal iz revolverja na dvojico. Zadet je le predobro: Prestolonaslednik in njegova sopoga vojvodenja Hohenberg sta bila oba smrtno ranjena. Izpregovorila sta še par besed; ali ko je avtomobil dospel v konak, bila sta že nezavestna in v najkrajšem času sta izdihnila svoje blage duše . . .

Grozovita je nesreča, ki je zadevala vso avstro-ogrško monarhijo. In človeku se zdi, kakor da bi sanjal.

Upanje avstrijskih narodov je umorjeno, na grozoviti, nečloveški način umorjeno . . . In vsa srca čutijo z nesrečnim, belolasim našim cesarjem, s Franc Jožefom I., ki je preživel že toliko nesreče, toliko gorja, toliko solz, — ki je videl svojega brata umorjenega, svojega sina Rudolfa, svojo ženo Elizabeto, — ki je zdaj sam v svoji neskončni žalosti . . . Vbogi cesar! Nesrečni cesar! Vedno si bil vzor vladarja in vzor človeka, vedno si širil po vsem svetu mir, ljubezen, prijeteljstvo; in vedno si srečaval srečavoštvo, srd, jezo; — vbogi cesar, kakor božansko vzvišeno bitje trpiš, — za druge trpiš, kakor je trpel Kristus na križu za vse človeštvo . . .

Pa kaj bi solze, ko divja vihar v srcu vsega poštenega Avstrijana! Res je, da sta morilca le dva nezrela fantalina, ki sta bila na-

hujskana in podivljana od protiavstrijske gonje. Ali zamudno bodejo trdili zagovorniki Srbov, da tiči vsa krivda v teh dveh mladih morilcih. Dokazano je že zdaj, da je bilo vso mesto Sarajevo napolnjeno s srbskimi morilci, da je bil umor v Belgradu sklenjen in priznaten. In v tem leži vse nebovpijoče zločinstvo tega prokletega umora. Z orožjem poštene vojske se srbski Balkan ni upal napasti naše mogočne Avstrije; zato jo skuša ugonobiti z zahrbtnim umcem . . . Tista Srbija, ki

protiavstrijske gonje na Srbskem. To se danes ne more več zatajiti . . .

Avstrijska potrežljivost je res velikanska! In človeku se krči pest! Avstrija je napravila iz Srbije državo, Avstrija ji je omogočila razvitek. Avstrija jo je obranila pred bolgarskim porazom — in kot zahvalo morijo Srbi kakor krvolocene zveri naše cesarje . . .

Slovensko ljudstvo! Tudi v tvojih vrstah se dobi mnogo cseb, ki so prijatelji Srbov. Otresi se teh izdajalcev, poženi jih čez meje, kajti na srbski zastavi visi kri našega nepozabljivega prestolonaslednika!

Kako je umrl nadvojvoda Franc Ferdinand.

Dunaj. "Reichspost" poroča v zadnjih trenutkih nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove soproge neka vojaška oseba, ki je bila vedno v bližini nadvojvode, sledi: "Vojvodina Hohenburška je padla, zadeta od prve krogle v desno stran boka, na stran nadvojvoda v narodje. "Kaj ti je?" je zaklical nadvojvoda in se nekaj dvignil s sedeža, a v naslednjem hipu je razprostrel roke in se zgrudil nazaj v voz. Krogla je zadela nadvojvodo pri grlu. Vratna žila je bila pretrgana, curek krvi je skočil iz male rane in v naslednjem trenutku je bil prsnji del nadvojvodove sunken ves oblit s krvoj. Avtomobil je peljal še kakih deset korakov dalje in nato

obstal. Deželní šef, ki je bil v nadvojvodovem avtomobilu, je odpel nadvojvodi sunken. Več častnikov iz bližnjega spremstva je priskočilo zraven iz naslednjih avtomobilov. Vojvodinja se je dvignila in s tresotimi prsti prijela krvaveči vrat svojega soproga. Zdela se je, kakor bi hotela malo, toda grozno rano na vratu, iz katere je neprestano brizgal kri, zatisniti z rokami. S klicem: "Moj Bog! Moj Bog!" pa je padla brez moči nazaj — — — Ne-mogoče je, povediti vse podrobnosti tega groznega trenutka. Sprva smo od groze vsi one-meli in potem smo bili vsi v mrzlični razburjenosti spriča našega na smrt ranjenega gospoda. Spominjam se samo še, da je bližina gruča ljudi s široko odprtimi očmi strmela v nas, da se je voz sunkoma obrnil in tako odpeljal nazaj preko mostu v konak deželnega šefa skozi odprtva vrata parka. Videli smo, da človeška pomoč pač ni bila več mogoča. Nadvojvoda in



Herzogin von Hohenberg

Erzherzog Franz Ferdinand +

soproga sta ležala težko hropeča v vozlu. Izgubila sta obo že zavest. Nadvojvoda je odpril, ko so ga nesli po stopnicah navzgor, večkrat oči in njegove roke so prijele večkrat v zrak, ka kor da bi nečesa iskale. Frančiškanski provincial Mihajlović je prihitel iz sosednjega frančiškanskega samostana ter podelil obema umirajočima odvezo. Čim najhitrejše dospela zdravoška pomoč — bilo je šest zdravnikov navzočih — ni mogla več pomagati. Nadvojvodi prestolonasledniku je bilo prestreljeno grlo in vojvodinja je imela težka notranja krvavjenja. Imeli smo dva umirajoča pred seboj . . .”

#### Zadnja velika vaja pod vodstvom rajnega prestolonaslednika.

Sarajevo. V petek popoldne, ko so bile vaje deloma prekinjene in so se vojaki umaknili v prenočišča (znano je, da je ljudomili rajni prestolonaslednik večkrat ukazal, da morajo tudi ob velikih vajah dati vojakom priliko, da počivajo), je prenehalo deževati. Vse je bilo veselo klub budemu mrazu. Pri Bjelasnici so prišli namreč vojaki v ploho in v snežni metež, vseled česar je bil živež uničen, ki so ga hitro nadomestili. V soboto zjutraj je višnjeva armada že ob štirih prodirala. Vladalo je živabno živiljenje, a pregled je onemogočila megla. Boj se je kmalu pričel. Čulo se je brzo streljanje iz pušk, prsketanje strojnih pušk in gremjenje topov. Prednje straže višnjeve armade so zadržale rdečega sovražnika, dokler se ni do Ivana pomaknil cel armadni zbor. Rdeča armada je med tem že tudi zbrala svoje sile na Ivanu in južno od Ivana. Pričela naj bi se bitka, ko je ob 10. dopoldne zatobil rog „počitek“, čez 7 minut je pa trobentanje naznanilo, da je vaja odtrobljena, dokončana. Velike vaje v Bosni je rajni prestolonaslednik zelo hyjal. Kljub neugodnemu vremenu in gorovju ni bilo nesreč, radovednežev tudi kako malo razennekaterih časnkarjev. Šele v soboto, ko se je zjasnilo, so došli nekateri radovedneži iz Sarajeva.

#### Kako so prijeli napadalca.

Brivec Marosi, ki je bil eden prvih, ki so prijeli prvega napadalca, je izpovedal: „Stal sem v bližini nekdanje podružnice banke Union, na Appelovem obrežju v Šumarski ulici. Prvi avtomobil s policijskim poveljnikom Mayerhoferjem je ravno pripeljal mimo in takoj za njim mu je sledil drugi avtomobil z vladnim komisarjem dr. Gerderjem in županom. Po zelo kratkem odmoru je prišel avtomobil, v katerem je sedel prestolonaslednik s svojo soprogo in armadnim nadzornikom Potiorekom. Naenkrat sem videl,

kako se je neki mlad človek, ki je stal na drugi strani obrožja v bližini mostu bližal obrežni ograji, nekaj položil na obrežni zid ter potem vrgel neki predmet od spodaj navzgor proti avtomobilu prestolonaslednika. Mož je stal poleg nekega drugega, ki se je takoj odstranil z mirnim korakom, ko je prvi zagnal omejeni predmet. Videl sem, kako je vrženi predmet zadel ob avtomobil. Tudi sem videl rahel dim, ki je sledil v zraku vrženemu predmetu. Potem sem opazil, da se je predmet odbil na zoženi strehi avtomobila ter padel proti naslednjemu avtomobilu grofa Boosa-Waldecka. V tem hipu se je začul silen pok. Ko sem videl, da je neznanec zagnal od sebe neki predmet, sem takoj hitel k njemu. Moral pa me je opaziti, kajti skočil je preko obrežnega zidu v Milačo. Jaz sem mu sledil in takoj je bil pri meni neki detektiv, ki je hotel na neznanca streljati z revolverjem. Zaklical sem detektivu: „Ne streljati! Dobiti moramo živega!“ Pomikala sva se proti napadalcu, ki je držal obe roki v vodi. Bala sva se, da ima pri sebi revolver in sva bila previdna do skrajnosti, vendar pa se je nama posrečilo, prijeti ga od strani in s pomočjo medtem prihitelih detektivov in policistov smo ga obvladali. V rokah ni imel ničesar ter se tudi ni nadalje upiral.“

#### Kako se je zgodil drugi napad?

Neka dama, ki je bila priča drugemu napadu, je izpovedala sledeče: Moja priateljica in jaz sva se postavili nasproti trgovini v Franc Jožefovi ulici, ko se je že izvršil prvi atentat. Kmalu nato so prišli trije mlađi fantje, od katerih je imel prvi mehak klobuk, drugi je imel črn trd klobuk, tretji pa svetel klobuk z ozkimi krajevcami. Vsi trije so imeli ponošene oblike ter so nosili v gumbnicah srbske trobojnico. Kmalu nato sta se jim pridružili dve mlađi dekleti, ki sta izpogovorili ž njima nekaj besed Deklici, ki ju nisva poznali, kakov tudi one tri mladeniče ne, sta prišli proti nama in dejali proti nama, medtem ko sta naši prijeli za roke: „Pojdimo domov. Oni tri mladeniči so sumnjivi.“ Jaz sem obstala z eno deklico in samo pripomnila, da ima eden izmed treh mladaničev, bil je Princ, neprestano eno roko v žepu. Reska sem še k moji mali spremljevalki v hrvaškem jeziku: „Moža bi se moral pravzaprav pokazati policiji!“ V tem trenutku se je pripeljal prvi avtomobil z vladnim komisarjem dr. Gerderjem in županom ter obenem odpeljal mimo. Onenjeni trije mladeniči so bržkone slišali mojo opazko, kajti odšli so mimo zraven stojecega policaja preko ceste in se postavili par korakov daleč od Schil-

lerjeve trgovine. V tem trenutku se je pripeljal mimo avtomobil nadvojvode. Takoj nato sem začula dva strela. Avtomobil je vozil tesno tik trotoarja, na katerem je stal napadalec. Maloštevilni gledalci, ki so bili na tem mestu, so takoj planili na napadalca in ga prijeli.“ — V browningu napadalca Princa so našli poznejše pet nabojev.

#### Italijansko časopisje ogorčeno obsoja sarajevski zločin.

Rim. Tu je prvi objavil novico o sarajevskem zločinu „Giornale d'Italia“ že ob 1. uri 30 minut popoldne. Vsi rimski listi najgorčejše obsoajo zločin. Ob 6. zvečer je v imenu ministrskega sveta kondoliral ministrski predsednik avstro-ogrskemu poslaniku de Meyeru. Kralj Viktor Emanuel je cesarju Francu Jožefu brzjavno kondoliral. V Vatikanu je poročilo o napadu vse užalostilo. Sv. oče papež Pij X bo v Sikstinski kapeli sam daroval za rajnega prestolonaslednika in njegovo soprogo mašo zadušnico. „L'Osservatore Romano“ objavlja krasen članek sočutja. Sv. oče je danes odpovedal v znak žalosti sprejem 10.000 romarjev. „Tribuna“ izraža globoko čuteča čuvstva žalosti cesarju Francu Jožefu in zaključuje članek: „Koliko žalosti pade na tvojo glavo, o Habsburg!“

#### Pomembni oklic predsedstva bosenškega deželnega zbora.

Sarajevo. Predsedstvo bosenškega deželnega zbora je izdaloklic, ki ima približno naslednjo vsebino: Narod Bosne in Hercegovine! Nahujškan, nezrel, individual, zapeljan po brezvestnih agitatorjih, je izvršil podel zločin. Narod naše domovine! Vemo, da je neomajna troja zvestoba do prestola, da si vsak čas brezpogojno pripravljen žrtvovati svoje živiljenje za srečo in dobrobit habsburške dinastije. Zato vemo, da odobruješ, da je v tvojem imenu predsedstvo deželnega zbora izreklo brezmejno ogorčenje ter obsojilo brezvestne agitatorje in ničedne zapeljivce nezrele mladine, na katere naj narod vtisne pečat sramote kot brezvestnem zločincem in jih kot izvršek človeštva iztrebi iz svoje srede. Narod Hercegovine in Bosne! Upamo, da boš ti in vsi organi javnega mnenja v znamenju vdanosti in zvestobe do prevzetiš habsburške hiše v bo doče z vsemi svojimi močmi delal na to, da bo vsaka misel na možnost kakega pojava, vsaka zamuda preprečiti tak pojavi, v kali udušena. Ti imas dolžnost skrbeti, da bo mladina obvarovana strupenih vplivov brezvestnih zapeljivcev. Pozivamo starše naše šolske mladine, naj obvarujejo svoje otroke pred brezvestnimi agitatorji, ki njihovo dušo zastrupljajo z razkrojilnimi, anarchističkimi idejami in ognjevitvo narodno zavest mladine in nepremišljenost ter nezrelost izrabljajo. Ljudstvo Bosne in Hercegovine! Izpolni svojo sveto dolžnost, sicer paheš našo domovino v neizogibno pogubo in razdereš vse upanje na lepšo bodočnost, ki je edino zajamčena v očvidnem napredku na vseh poljih javnega živiljenja pod mogočnim žezлом Habsburžanov.

#### Nadvojvoda Fran Ferdinand.

Nadvojvoda Fran Ferdinand je bil rojen kot sin cesarjevega brata dne 18. decembra 1863. leta. Vzgojen je bil za vojaški stan, kajti nihče ni slutil, da postane kdaj prestolonaslednik.

Tragična smrt prestolonaslednika Rudolfa je pomaknila nadvojvodo Franca Ferdinanda v ospredje; postal je prestolonaslednik. L. 1898. je postal kot general kavalerijske nekak namestnik cesarjev v vodstvu armade in je pozneje prevzel na popolno poveljstvo nad armado.

Zastopal je cesarja tudi pri raznih drugih prilikah in je v njegovem imenu potoval na angleški dvor. Pri ti prilikti se je prehladil, in ker



Der österreichische Thronfolger mit Familie.

**Sirolin "Roche"**

olajša in odpravi **prsne bolezni, kašelj, katar, influenco, astma.**

Originalni zavoj à K 4 — se dobri v vseh apotekah.

je imel že od mladih let slaba pljuča, je prišlo njegovo življenje v največjo nevarnost. Ležal je bolan pri neki nadvojvodini, kjer se je seznanil z dvorno domo grofico Chotek, ki je pozneje postala njegova soproga. Mudil se je nekaj časa na otoku Korsiki in si je tam zdravje čudovito popravil.

V zadnjih letih je nadvojvoda Fran Ferdinand v čedalje važnejših stvareh zastopal cesarja in dasi se je držal v veliki rezervi, se je vendar vse bolj jasno kazalo, kako notranjo in zunanjou politiko želi delati. Cesar ga je pri najvažnejših vprašanjih vprašal za svet, a zgodilo se je večkrat, da nadvojvodovi nasveti niso bili sprejeti. Časih je prišel nadvojvoda tudi v počasju, da je storil samostojne sklepe in ti so dali večkrat povod za velike in burne razprave.

Na vsak način je bil nadvojvoda mož krepke volje in velike odločnosti. Najbolje se je to pokazalo pri armadi, v kateri je imel največji vpliv. Začel je z neko brezobzirnostjo preurejati armado. Prvi je padel dolgoletni šef generalnega štaba grof Beck. Pri vojaških vajah v Dalmaciji je nadvojvoda napravil tako kratek proces in je grofa Becka poslal v penzijo. Na njegovo mesto je prišel sedanji šef generalnega štaba baron Conrad-Hötendorf, ki je preuredil ves generalni štab in izpeljal pri armadi velike reforme. V armadi je nastalo novo življenje s prav bojevitimi tendencami. Prišlo je za časa ministra grofa Aerenthala zaradi teh tendenc do očitnega konflikta. Cesar se je odločil za politiko grofa Aehrenthalia in barona Conrad-Hötendorfa je moral odstopiti. Dne 18. avgusta 1913. je postal nadvojvoda "generalni inšpektor cele oborožene sile" in s tem najvišji zapovednik armade in mornarice. Posvetil je armadi največjo ljubezen in poskušal armado in mornarico pomnožiti, kar le mogoče, da bi bila nepremagljiv instrument in zanesljivo sredstvo za doseganje velikih ciljev.

#### Prestolonaslednikova poroka.

Za časa svoje velike bolezni na pljučih se je nadvojvoda Fran Ferdinand seznanil z dvorno domo grofico Zofijo Chotekovo. Ta mu je stregla z veliko vnemo in požrtvovalnostjo in nadvojvoda se je vanjo zaljubil. Razvedelo se je kmalu, da se nadvojvoda zanima za grofico Chotek in različni člani cesarske rodbine so prijazno pomagali odstranjevati ovire, ki so onemogočale poroko. Največ je pa zaledila odločna volja nadvojvide samega. Kar je hotel doseči, na to je delal z železno eneržijo in tako je tudi toliko časa pritisikal, da mu je cesar dovolil se poročiti s konteso Chotekovo. Največja težava je bila ta, da se nadvojvoda ni hotel odpovedati ne prestolonasledništvu ne grofici Chotekovi. Težava je bila posebno v tem, ker po ogrski postavi je kraljeva žena prava kraljica, naj je tudi morganatično poročena; po hišnem zakonu avstrijske cesarske rodbine pa ne. Stvar se je uredila tako, da se je nadvojvoda cerkveno in postavno pravilno poročil z grofico Chotekovo, pa se je obenem za svoje otroke vsem pravicam odpovedal. Njegov sin je zakonski, je legitimen tudi po cerkvenih postavah, pa ni legitimiran slediti očetu ne na cesarskem prestolu, ne v vžitku fidejkomisa. Grofica Chotek ni vsled po-

roke postala deležna pravice do cesarske krone, njeni otroci niso člani cesarske rodbine in nimajo nobenih pravic do cesarskega rodbinskega premoženja.

Poroka nadvojvode Franca Ferdinanda z grofico Zofijo Chotek se je vrnila čisto na tihem dne 1. julija 1890., v mestecu Zakupy na Češkem. Pri poroki ni bilo ne cesarja, ne kakuge drugega člana cesarske rodbine. Navaden tehtan je poročil nadvojvodo in grofico in prisostovala sta poroki dva kapucina. Cesar je ta dan grofico Chotekovo imenoval za kneginjo Hohenberg.

#### Rajna vojvodina Hohenberg.

Rajni prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand je spoznal v hiši svoje matere mладо, zgodaj osirotnel značajno češko grofico Zofijo Chotek pl. Chotkov in Vognin, ki je bila rojena 1. marca 1868 v Stuttgartu. Dubovita, pridna in pobožna češka grofica se je rajniku tako privljudila, da je sklenil jo poročiti. Premagati je moral tisočero ovir. Cesar Franc Jožef, ki je vzljubil bodočega nositelja krone, bi bil umetno rad videl, da bi bil rajni prestolonaslednik poročil kako enakorodno princelinjo, a upiral se modri, preizkušeni vladar nečaku ni, marveč je z vso ljubeznjivostjo mu svetoval, da naj počaka, predno sklene nerazdržljiv zakon, da naj poižkusi, da ga res preveva čut čiste ljubezni. Opozoril je prestolonaslednika, da po hišnih postavah Habsburžanov ne bi mogli postati njegovi otroci, da grofico Chotekovo poroči, nikdar nasledniki prestola Ponosni nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand je pa rajši poslušal glas svojega srca, kakor glas častibljeja in je s slovesno prisego dne 28. junija 1900 v cesarjevi navzočnosti obljudil, da njegovi bodoči otroci ne bodo zasedli avstrijskega prestola. Cesar in rajni prestolonaslednik sta bila oba ob tej slovesnosti globoko ginjena. Modri naš vladar je dovolil rajniku poročiti grofico Chotek; poročena sta bila 1. julija 1900. 1. julija 1900 ji je podelil cesar naslov kneginja Hohenberg z nagovorom knežja milost, dne 4. oktobra 1909 jo je povisal cesar v avstrijsko vojvodino z naslovom visokost. Na Ogrskem so pa v državnem zboru izjavljali, da če zasede kdaj rajni prestolonaslednik ogrski prestol, bi Ogri vojvodinjo priznali za svojo kraljico. Cel svet zna, kako srečen da je bil zakon rajnikov. Res, da se je rajnica odtegvala hramu in šumu na dvoru, a zato se je posvetila rodbini in možu Visoko so rajnico cenili tudi v inozemstvu. Strogi angleški

dvor jo je sprejel ob prestolonaslednikovem obisku kot ženo bodočega avstrijskega cesarja, tudi cesar Viljem je rajnico ob vsaki priliki odlikoval, kar jo je le mogel. Povila je rajnica nadvojvodni prestolonasledniku kneginjo Zofijo Marijo Frančiško 24. julija 1901 v Konopištu, kneza Maksimilijana Karla Franca 29. septembra 1902 na Dunaju in dne 27. majnika 1904 kneza Ernst-a Alfonza Karla Franc Jožefa. Rajnica je bila prava opora rajnemu prestolonasledniku. Ko je klicala dolžnost rajnika k velikim vojaškim vajam v Bosno, bi bil rad rajnik, da bi ostala rajnica doma, a zvesta žena se je podala na pot in umrla je ob strani svojega ljubečega, vdanega ji soprega.

#### Prestolonaslednik in mornarica.

Po svojem potovanju okolo sveta pričel se je Fran Ferdinand intenzivno zanimati za mornarico. Dne 2. septembra 1902 imenovan admiralom, je pred vsem častniškim zborom mornarice razvil svoj mornarični program in pojasmil, kako on umeva bodočo nalogu avstro-ogrške mornarice. Njegovi inicijativi je pripisovati močen današnji razvoj vojnega brodovja. Zanimal se je za vse organizacijske reforme, aktivno vodil skoro vsako leto velike mornariške vaje, zadnjih predlansko leto, ko se je tudi nemški cesar udeležil revije v primorskih vodah.

Od svojega imenovanja je bival kot najvišji mornarični častnik vsako pomlad po več tednov v Pulju in na Brionskih otokih, ter nadziral vse posameznosti pomorske službe pri eskadri, v ladjetelnicah, arzenalu in pristanišču.

#### Novi prestolonaslednik.

Vsled smrti Frana Ferdinanda je prešlo nasledstvo krone na Karla Frana Josipa, najstarejšega sina pokojnega nadvojvode Ottona in nadvojvodinje Marije Jožefe, rojene princezine saške. Rojen je bil dne 17. avgusta 1887 v Persenburgu na Štajerskem; študiral je deloma na gimnaziji Stotov na Dunaju ter bil po polnoletnosti imenovan poročnikom pri 7. dragonškem polku v Pragi, kjer je stalovan na Hradčanah ter študiral pri profesorjih češke univerze, znamenitem Brafu in Ottu državnem in upravnem nauk. S svojim polkom je bil predstavljen v Brandys na Labi in od tam v Galicijo. Poročil se je dne 21. oktobra 1911 z nadvojvodinjo Zito, princesinjo Parma. V novembru 1911 je bil imenovan majorjem pri 39. pešpolku na Dunaju, kjer je danes v garniziji. Prestolonaslednik ima dne 20. novembra 1912 rojenega sina nadvojvoda Frana Jožefa in hčerko Hedviko. — Že v zgodnji mladosti se je imenovalo njegovo ime v zvezi z vprašanjem nasledstva po smrti cesarjeviča Rudolfa leta 1889.

Pokojni prestolonaslednik Fran Ferdinand je bil ta čas neozeten, poleg tega težko bolan, vsled česar se je v dvornih krogih ugibalo o njegovi odpovedi na korist Karla Francu Jožefu. Po poroki Frana Ferdinanda z grofico Chotek je bilo dedno vprašanje za enkrat rešeno, vse kombinacije o antagonistu med bratoma Franom Ferdinandom in Ottonom, ki so temeljile na po večini na publicistični kampanji raznih senzacijskih listov, so postale brezplodne. Obenem z abdikacijo Frana Ferdinanda in kneginje Hohenberg na hišni zakon in pragmatično sankcijo, je bil Karel Franc Jožef definitivno designiran za bodočega prestolonaslednika. Vzgoja mladega Karla Francu Jožefu je bila vsed teh pomembnih dogodkov že s pričetka posvečena bodočim vladarskim nalogam. Kot mlad otrok je pričel z učenjem avstrijskih jezikov; cesar se je večkrat osebno prepričal o njegovem napredovanju v jezikovnih



## Varčiti pomaga

Zvezda s MAGGI-JEVU zabela

z zvezdo s križcem.

Vsaka še-tako redka juha in tudi vsaka slaba goveja juha, ravno tako omake, sočivja in salate zadobe takoj fin in jako dober okus, če jim prideneš samo par kapljic MAGGI-JEVE zabele. Navodilo za uporabo je pridano vsaki originalni steklenici.

Poskusne skleničice po 12 v.

Čuvajte se ponaredb!

študijah in dajal navodila za izpolnitve vsestranskega izobraževanja. Karel Franc Jožef se je vzgajal v domači hiši, po večini v gradovih rodbine Otna na Nižje Avstrijskem, daleč od dvornega življenja, skupno s svojim bratom Maksom, dočim je mati Marija Jožefa po smrti cesarice Elizabete in poroki bivše nadvojvodinje Štefanije z grofom Lonyayem, morala prevzeti funkcije prve dvorne dame. Življenje mladega Karla Franca Jožefa je potekalo priprosto in brezskrbno. Pozimi je bival ponajveč v gradu v okolini Payerbacha na Semeringu, kjer se je živahno zanimal za zimski šport in si s svojim ljubezljivim značajem in priprostim obnašanjem osvojil simpatije vsega, na Semeringu pozimi bivajočega občinstva. Lepi mladost je kmalu napravila konec bodoča naloga. Z 18. leti je odšel kot poročnik v Prago, od tam pa s svojim polkom v Brandys na Labo. Tekom svojega bivanja v Pragi se je temeljito priučil češčini in v svojem občevanju s profesorji češke univerze, odkril svoj lepi, moderno vzgojen in za vsa vprašanja napredka izredno se zanimajoč značaj. Njegovo gicanje na Češkem je naravno vzbudilo v njem simpatije za češki narod in utrdilo njegovo objektivno presojevanje narodnostnega vprašanja v Avstriji. Iz garnizije v Brandusu je pogosto zahajal na Dunaj, kjer se je seznanil s princezinjo Zito Parma, ki je po svojem mirnem značaju popolnoma sorodna njegovi duši. — Medsebojna duševna in značajna sorodnost je privedla do zakona, ki velja v vseh dvornih krogih za vzor rodbinske idile.

#### Prorokovanje o atentatu.

V „Hrvatskem Pokretu“ čitamo: „V mesecniku za znanstveno proučevanje supernormalnih psihičnih fenomenov „Novo Sance“ je neki „Uranus“ v zadnji številki l. 1913. obelodanil prorokovanje za l. 1914. V tem prorokovanju pravi: „To leto bo velike važnosti za Avstro-Ogrske, torej tudi za Hrvatsko. L. 1914 smatram samo za nadaljevanje l. 1913., v političnem oziru pa bo neprimerno važnejša za Avstro-Ogrske, Nemčijo in za njiju vladarske hiše . . . To leto bo izredno kritično za Evropo in evropske vladarje, predvsem za Belgijo, Nemčijo, Rusijo, Avstro-Ogrske in Turčijo. Visoke osebe bodo v nevarnosti. Dnevi od 12. do 28. junija bodo vrlo kritični dnevi prvega reda.“ — Zadnji dan, ki ga navaja to prorokovanje, sta bila umorjena prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand in njegova soprga vojvodinja Hohenberška.

#### Svečanostni pogreb nadvojvode in vojvodine iz Sarajeva.

Sarajevo, 30. junija. Včeraj dopoldne je nadškof Stadler ob asistenci duhovščine blagoslovil trupli nadvojvode in vojvodine. Nato

so uradno konstatirali identitetno umorjenih, kar je posebna komisija zaprla ter zapečatila krsti. Ključa so tudi posebno zapečatili. Ze pred šestimi zvečer so zastražili vojaki vse ceste, po katerih je imel iti pogreb. Vojški špalir je segal od vladne palače do Bistriske ceste. Trupli sta bili razstavljeni v črno opremljenem muslimanskem salonu vladne palače. Dragoceni kovinski krsti sta ležali na katafalku, ki ga je obdajalo mnogo sveč. Krsti sta bili popolnoma zasuti v vencev. Na obeh straneh so stali častniki, dvorni orožniki in služabniki kot častne straže. Neprenehoma so prihajali civilni in vojni dostenjanstveniki ter molili pred krstama. Ob šestih zvečer so zopet blagoslovili trupli. Nadškof Stadler z vsem kapiteljem, frančiškanski provincial z vsemi frančiškani so bili navzoči pri obredu. Nato so podčastniki 84. pehotnega polka dvignili krsti ter ju odnesli iz palače na ulico, kjer sta čakala mrtvaška voza. Kondukt je vodil general Appel. Med zvoki žalostink se je kondukt pomikal po cestah. 24 topov je zaprime. Na čelu izprevoda je korakalo več infanterijskih bataljonov in oddelek kavalerije; sledila je duhovščina. Pred krsto so vozili voz, polni vencev. Za krsto je šla prestolonaslednikova neposredna bližina, na čelu polkovnik Bardolff in grofica Lanjus, nato še bosanske vlade šef Potiorek, vojaški in civilni najvišji dostenjanstveniki in službe prosti častniki. Sprevd se je pomikal po Bistriski cesti. Po vseh hišah so gorele sveče, po ulicah elektrika. Na Applovem nábregu in pri Fran Josipovem trgu je čakala nepregledna množica ljudi, ki je odkritih glav in nemo gleda na žalosten pogreb in slovo nadvojvode in vojvodine iz Sarajeva. Ob pol sedmih je prišel pogreb na kolodvor, kjer je čakal posebni vlak z mrtvaškim vozom. Ko so položili obe krsti v mrtvaški voz, je oddalo vojaštvo generalno dezaržo. Potem je nadškof Stadler zadnjič blagoslovil krsti. Ob 7. uri 10 minut se je odpeljal vlak proti Metkoviču v Dalmacijo.

## Kmetje, obrtniki, delavci!

Grozovita nesreča je zadela našega presvitlega cesarja in z njim vso milo avstrijsko domovino.

Srbski zločinci so v Sarajevu umorili božočega cesarja nadvojvodo Franca Ferdinanda in njegovo soprogo vojvodino Hohenberg. Ves olikan svet se zgraža nad tem krvavim dejanjem. Naslednika našega presvitlega cesarja nam je prokleta ruka srbskega zločinka umorila; umoriti pa ni zamogla ljubezni do naše domovine in do cesarske hiše!

Možje in žene! Po vsej Avstro-Ogrski plapolajo črne zastave . . . V tem usodenopolnem trenutku kliče vas „Štajerčeva stranka“ na

veliko

## zborovanje

ki se vrši

v nedeljo 5. julija dopoldne ob pol 10. uri v „Vereinshausu“ v PTUJU.

Dnevni red tega zborovanja obsega le eno točko: „Umor prestolonaslednika in njegove soproge ter udanostna izjava presvitemu našemu cesarju.“

Povedati hočemo svolasemu našemu cesarju, da ni sam v svoji žlosti, da čutimo z njim in jokamo z njim, da je srbski morilec kakor njegovo tudi naše srce zadel. Pukloniti se hočemo presvitemu cesarju in mu nanovo povedati, da je naša zvestoba neomahljiva.

Pridimo vsi! Udeležimo se vsi shoda!  
Bog živi našega cesarja Franca Jožefa I.

Vodstvo „Štajerčeve“ stranke.



## Styria - kolesa

največja fabrika na Avstrijskem in se pripravlja po sledenih cenih 130, 140, 160, 180—200 K. Zanesljivim kupcem se proda po pogodbni tudi na mesečne rate. Deli (Bestandteile), Pumpa, šlahe, laterne, vse v veliki zalogi. Cenik se pošlje resnim kupcem brezplačno. — Zalogi : 151

BRATA SLAWITSCH v PTUJU.

## Razno.

**Predor pod Atlantskim oceanom.** Nemec Kellermann je nedavno napisal in izdal knjigo za zgradbo podmorskega prekopa med Evropo in Ameriko. Knjige se je v par tednih samo v Nemčiji prodalo 70.000 izvodov ter je že predvedena v več drugih jezikov. Ta roman je vzpostavljen inž. H. Dominika, da je začel natančno proučevati načrt podmorske železniške zveze med Evropo in Ameriko. Prišel je do zaključka, da bi stvar ne bila neizvedljiva, a premagati bi bile neizmerne težkoce. Najmanjša oddaljenost med Ameriko in Evropo znaša 36 000 km. Tunnel bi se dal zgraditi na dva načina: skozi trdo zemljo pod morskim dnem (Kellermannov načrt) ali pa po dnu morja potom cevi. Ako bi se predor začel kopati od obeh strani naenkrat, bi se z današnjimi sredstvi na vsaki strani dnevno napredovalo za 5 m, na leto torej za približno 3 in pol km, kopanje predora bi potekalo trajalo skoraj 1000 let. Ako bi se pa začelo kopati na otokih (v Kellermannovem romenu so za to določeni Azori in Bermudi), bi kopanje trajalo najmanj 12 let. — Ako bi se tunnel napravil iz kovinskih cevi, ki bi se spustile na morsko dno, bi stal 270 milijonov funtor sterlingov, to je 6480 milijonov krov. Brzina vlakov bi mogla doseči največ 100 km na uro, torej bi vožnja trajala 54 ur. Vozne cene bi morale biti silno visoke, pa bi se zgradba kljub temu ne rentirala. Tako sodi nemški inženir Dominik. Toda kdo ve, ako se tehnika sčasoma le ne bo lotila tudi tega orjaškega dela?

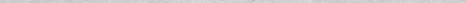
**Višji adjutant poljskega kralja I. Poniatowskega** Pavel Paszowski je umrl v Karti pri Kijevu v starosti 124 let.

**Dvojni roparski umor.** V Velikem Bečkeretu so pred par dnevi ponopi umorili krčmarja Jana Wilhelma in njegovo ženo. Roparji so ukradli 1704 krone ter pobegnili. V soboto so v Titeli prijeli mesarskega pomočnika Ignaca Killarja, ki je priznal umor. Obenem pa je izpovedal, da mu je pomagal mesarski pomočnik Peter Janov.

**Spomenik madžarskemu žurnalistu.** V Budimpeštskem mestnem gozdiku so pred par dnevi odkrili kip madžarskega časnikarja in bivšega poslanca Nikola Bartha. Barth je bil eden izmed najradikalnejših publicistov neodvisne stranke in je bil urednik časopisa „Magyarország.“ Kip je delo madžarskega kiparja Ivana Ištóka.

**Skrb za otroka** je neprestano pri nas in največjo skrb dela materi otroška hrana. Hostenje v prebavi se žal tako pogosto pojavlja, in ravno pred tem se mora varovati otroka edino le s pravilno hrano. Poskusite pa le zaupanja vreden, v tisoč rodbinah z najboljšim uspehom rabljen hranilen preparat, kakoršen je Nestléjeva moka za otroke. Poskušnjo in poučno kojizico o otrokovem negotovanju se dobri popolnoma zastonj pri tvrdki Henri Nestlé, Dunaj, I. Biberstrasse 2 S.

**Neposredni davki.** Temelj III. četrtekletja 1914 postanejo neposredni davki na Štajerskem doletki oziroma plačni v naslednjih obrokih: I.



Zemljški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter 5 odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemninskega davka in sicer: 7 mesečni obrok dne 31. julija 1914, 8 mesečni obrok dne 31. avgusta 1914, 9 mesečni obrok dne 30. septembra 1914. II. Občna pridobinina in pridobinna podjetja, podvrženih javnemu dajanju računov. III. četrtletni obrok dne 1. julija 1914. Ako se navedeni davki oziroma pripadne deželne doklade ne vplačajo najkasneje 14 dni po preteklu zgoraj omenjenih plačilnih rokov, tedaj morajo se plačati tudi zamudne obresti in sicer ne samo od državnih dakov, ampak v zmislu postave z dne 15. januarja 1904. I. dež. zak. broj 17 tudi od dnežnih doklad, če skupna letna dolžnost na dočinem državnem davku preseže znesek 100 K; zamudne obresti znašajo od vsakih 100 K dočine dolžnosti in za vsak zamujen dan 1:3 v in se morajo izračunati ter z davki vred plačati od dne, ki sledi zgora naštetim rokom do vstetege dne vplačila zapadle dolžnosti. Ako se davčna dolžnost ne vplača v 4 tednih po preteklu plačilnega roka, iztira se ista s pripadlimi dokladami in z doteckimi zamudnimi obrestmi vred potom predpisane prisilnega postopanja.

**Nezgoda v gorah.** Iz Trbiža poročajo, da sta se dne 28. junija ponesrečila pri prehodu na Mangart neki gospod in neka dama iz Celovca. K sreči se nista smrtno vrnjeno poškodovala. Gospod je dobil poškodbe na roki, dama je dobila rano na glavi. Takoj, ko so ju našli, so mislili, da sta se hujše poškodovala in so brzovajno poklicali zdravnik, ki je pa konštatiral le lahke telesne poškodbe. Proti večeru sta si toliko pomogla, da sta se sama lahko odpeljala z vlakom v Celovec.

**Strašna rodbinska drama v Beljaku.** V restavraciji „pri Ovc“ v Beljaku se je dogodila grozna rodbinska drama. Našli so v neki sobi

pekovskega pomočnika Leopolda Madnerja, njegovo ljubico Matilda Lacknerjevo in njeno 10 in pol meseca staro hčerkko dne 28. junija ztraj v veliki mlaki krvi. Otrok je bil že mrtev in je imel prezelen vrat. Matilda Lacknerjeva je umrla, predno so ji mogli rešiti življenje in si je prezerala po izpovedi Leopolda Madnerja žile na obeh rokah. Tudi Madner ima prezbrane žile na rokah, a upajo, da ga bodo rešili. Našli so v sobi na mizi pismo, v katerem Madner sporoča, da bosta njegova ljubica in on izvršila samoumor zaradi neozdravljenje srčne napake, ki jo ima en in ker ne more upati na dolgo življenje. — Ta skupni samomor vzbuja v Beljaku veliko pozornost.

**Na vseh javnih koroških cestah** se uvede počensi s 1. novembrom 1914 vožnja na levi strani (ogibanje na levo in prehitevanje na desno stran).

**Dvojni samomor vsled nesrečne ljubezni.** V bližini Spodnjega Dravograda je skočila pod vlak v noči od 27. na 28. junija zaljubljena dvojica. Obema je vlak odtrgal glave. Kakor se je dogalo, je moški neki 21 letni čevljarski pomočnik in nesrečnica, ki je skupno s tem iskala smrti, neka 17 letna hčerkka iz ugledne rodbine v Spodnjem Dravogradu. Oba sta izvršila samomor iz nesrečne ljubezni, ker nista imela upanja, da bi se kdaj poročila.

**Otok zgorel.** V Spitalu ob Dravi se je pripetila grozna nesreča. Otroka posestnika Josipa Vilšerja sta se v odsotnosti staršev vrnila od tete, kjer sta med časom, ko je bil oče pri nem pogrebu in mati na polju, domov in je prišla šestletna hčerkka Karolina ognju na ognjišču preblizu. Njena obleka je pričela goreti in je bila vsa naenkrat v plamenu. Njena mlajša sestrica je tekla k sosedom in ko so ti prihitali nesrečni deklici na pomoč, je ta ravno planila iz hiše in se zgrudila. Vsa cb'eka je popolnoma

zgorela. Nesrečni otrok je zadobil težke opekline in je tri ure po nesreči umrl.

**Pekel-Poličane.** V pondeljek dne 6. julija se vrši v Peklu na Poljčanskem kolodvoru velki živinski sejem. Živinoposetnikom se da na znanje, da je obisk kupcev kakor prigon vsakovrstne živine v obilnem številu pričakovati. Semska vstopnina (Standgeld) se ne pobira.

**Mariborski okraj.** (Gorostasno zavijanje fanta Žebota, urednika „Sl. Gosp.“ z opeko Robleka.) Ravno brezmerne in predzne zvijaže zadnjega „Sl. Gosp.“ svedočijo nedolžnost g. Robleka in propalost Žebota, ker ta v svoji nepričakovani in izvaredni sreči in toraj brez vesti žveči, da je g. Roblek kot prista liberalcev tudi zato Žebota tožil, da bi liberalci Kmečko stranko porazili in jo pobili. To je neumnost in duhovska fantazija. Potem predbaciva Žebot liberalcem „psovke“, a fantova vnebovijoča nesramna obrekličnost, polna hudočije pa, da je Roblek mejnike krvično prestavljal in kot take še v popravku resnične potrejeval, je bil zato „pred vsem svetom o močen“, niso pri nezrelem fantu Žebotu „nobena psovka“! Etudi so ravno te tožbo povzročile in jo prisilile! To je hinnavsko, pobalinsko obnašanje. G. Roblek sicer ni naše stranke in se mi za njega ne brigamo, kakor tudi ne za liberalce, vendar pravčno in nepristransko misleči iz vsega prerekanja in vseh prič nekako izvidijo, da je pri dotednih parcelah in mejah n-kaj zapletenega in nenečanku določenega, zakaj je bilo potem treba to na veliki zvon, to je na lažnjivi, obrekličivi in ubijalni časopis „Slov. Gosp.“ obešati in tako poštenjaka, značaja in dobrotnika cerkev in ubogih pred vsem svetom z velikim veseljem kot „krivčnika“ (ravno kakor tata) oblatiti in mu vso zasluzeno čast ukrasti?! Fej hudoč Žebot! Častiti bralci sodite, če jo to možato in kristjansko, človeka takoj po nepotrebnem „uničiti“, ja obdolžiti, ako krivica ni natanko in očividno dokazana. Zato ni čudo, da že nekateri gg. porotniki, ki so osramotitelja in zasmehovalca Ž. oprostili, sedaj premislijočejo. Dalje se Žebot prav po hinavsko sladkari trdeč, da ako bi Roblek na bil popravka poslal, bi bilo vse mirno ostalo, a tako pa stoji on „osramočen“ pred vsem svetom!! Ko bi bil pa R res molčal, bi Ž. zopet kričal, poglejte ne-npa se oglašiti, zadej je! Torej kakor duhovski svetniki zahteva tudi fant Žebot, da sme on druge osramotiti, obrekovati, se čez nje lagati, kolikor hoče, a napadeni pred vsem svetom pa morajo molčati, vse voljno potpeti in požreti in tako peklenko obrekovanje „potrditi“! Fej Žebot, se li ne sramuješ takšne surovosti, imas li krokodilovo kožo?! Najnesramnejše pa je še za Žebota, ker se z g. Roblekom v tem norčuje! ker pravi: da je župnik dobrohotnemu srcu Robleku le zato smreke podelil, da ta ložje cerkev podpira!! Takšna je toraj hvala za 20.000 kron in vso delo brez plačila pri domači cerkvi. Fej, hudoč ježičnik! Kaj vendar milostljivi in strogi gospod knezoškof k vsemu temu poreče?! Vsi premožni cerkveni dobrotniki pa si naj to dobro zapomnijo, kakšna prokleta nevialežnost in zasramovanje pred vsem svetom jih še zna po „ubijalnem Sl. G.“ zadeti, ako pred duhovnikom ne klečijo in mu pete ne lijejo. Predzne fant celo zahteva, da bi Roblek moral župniku vsa prepirljiva drevesa pustiti, a kakšni pa so župniki, za vsaki grm se tožujejo, ako se jim sosedje brezpojno ne udajo. Vse kar so priče o g. Robleku ugodnega izpovedale, je zvijač Žebot opustil, zavil ali vtajil, za sebe pa mogočno naglaševal. „Sl. Gospodarja“ navadni pregovor je: božji mlini počasi meljejo. Tudi za njega kot ubijalca naprednjakov in brezvestnega zasmehovalca Žebota se bo to zdajno veselje in zasmehovanje spreobrnilo, kajti sreča je optočna. Konečno, trezno misleči sodijo: Nikakor Žebot, temveč g. Roblek je na pravici vkljub obsojenju, osramočena in obsojena pa je tudi cerkev in vera zaradi duhovskega ubijalca „Sl. G.“ Nehvaležnost je plačilo sveta.

## Mnogo milijonov

Ijudi stanuje v naši lepi domovini in mnogo jih rabi



Veliki uspeh, ki se ga je to zasluzeno pridobilo, dá razumeti, da pridejo posnemanja v promet (ki se jih semintja celo „brez troškov“ ponuja, potem pa jako drago zaračuni). Le ta okolščina nas sili, v varstvo čitateljev pred posnemanji v zgorajšnji sliki predstaviti, kako izgledajo steklenice in varstvena znamka pristnega Fellerjevega fluida z zn. „Elsafluid.“

Ne nameravamo reklame, kajti na vprašanja bodejo zdravniki potrdili, tisočero zahvalnih pisem pa dokazuje, kako odpravi bolečine, okrepa muskelje in kite, oživilja, prepreči razne reumatične in vsled mrazu, prepiha ali mokrote nastale bolezni. Mi sami ga rabimo z izbornim uspehom pri raznih indispozicijah, kakor nahodu, glavo- in zbabolu ter bolečinah v truplu. En poskus ni drag. 12 steklenic stane 5 krov.

\* \* \*

MI imamo dober tek, zdrav želodec, nobene slabosti, pač pa Fellerjev odvajalne Rhabarbara-kroglice, ki odpravijo tudi trdo truplo in motenje prebave, ki se jih zdravniško priporoča in so cene. — 6 škatljic franko 4 krov. Oba domača sredstva pristna pri lekarjanu E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz 241 (Hrvatsko).

## 5 vinarjev

Vas stane dopisnica, s katero lahko moj najnovješji 4000 slik obsegajoči katalog zahtevate, ki vsebuje bogato izbiro koristnih rabnih predmetov in primerih priložnostih daril in ki se vsakomur zastonj ter poštnine prosto razposila.

C in d vorni literant  
Hans Konrad  
razposiljalna hiša (Brux  
st. 5454 Češke.)

Prave niklaste žepne ure K 3.90, K 5— in višje. Niklaste budilnice K 2.90, ure-kukavice K 7.50, ure na pendelj K 9—, harmonike K 5—, gole K 5.80, revolveri K 6.80. Razposiljatev po poštelju ali naprej-plačilu. Brez rizike! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj. 190

## Ameriko od 846 Antwerpen

z 12.000 do 19.000 tons  
velikimi parniky z dvojnim  
ščitvami

### Red Star Line

Prvovredni parniki.

Zmerne cene.

Izberna eksk. Odpotovanje vsak teden v soboto v Novi York, vsakih 14 dni v četrtek v Boston,

Poizvedbe pri:  
Red Star Line, Antwerpen,  
Dunaj IV. Wiedenbergtel  
30, Julius Pepper, Innsbruck, Stadtbahnstrasse 2,  
Franz Deiniec, Ljubljana, kolodvorska ulica 41. Leo-  
pold Frankl, Gradec, Joanneumring 24



samo zanesljivo dobra in frišna, priporoča po nizki ceni in po pošti franko

468

**Brata Slawitsch, trgovina v Ptiju.**

**Rebenbänder-gumi za trsje cepiti**

## Cenjeni prijatelji!

Politični in gospodarski boji za kmete, obrtnike in delavce postajajo vedno hujši. Od vseh strani se pojavljo nasprotniki. Vsled tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljudske pravice.

### „Štajerc“

je tak list, v vsakem oziru neustrašen in pogumen.

**Vsak pravi prijatelj ljudstva bode torej:**

1. „Stajerčev“ naročnik
2. Zahteval v gostilnah, tobakarnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“
3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob prilikih nastopivšega nogevega polletja vse one, ki so z naročnino zastali, naj jo blagovolijo vposlati!

Vsi na delo za naš list!

## Loterijske številke.

Gradec, dne 24 junija: 2, 11, 40 27, 55.  
Trst, dne 1. julija: 40, 54 84 21, 69



**Zdravnički**  
rečejo, da so najboljše  
zdravilo za kašelj

**Kaiserjevi pršni karamelli**  
s „3 smrekami.“  
Milijoni jih rabijo za



## Kašelj

Pravko, zasišenje, zadušni kašelj, katar, vratne bolezni, kakor tudi ubranjevanje prehlada.

6100 not. pov. spričoval od zdravnikov in zasebnikov jamčijo za gotovini uspeh.

Zelo okusne kroguljice za spražitev teka.  
Zaviti po 20 in 40 vin. skodel za 60 vin. se prodajo pri B. Molitor, lekarnar v Ptiju, Ignaz Behralk, lekarna v Ptiju, A. Planger, lekarna v Pödertiku, Hans Schindlerschitz, lekarna v Brežicah, Franz Petzolt, lekarna v Slov. Bistrici, Gast. Trantvetter, lekarna v Ormožu, Max Leyrer, lekarna v Radgoni.

Na obroke zlata verižica . . . . . 82  
za gospode in dame . . . . . 82

€0 gramov težka K 140,—, na mesec 4 K. Prvorazredna srebrna ura s 3 srebrnimi pokrovki K 14—. Dobava vsepravosod. Kdo hoče poceni uro in verižico kupiti, naj takoj pise. R. Lechner, Goldwarenhaus, Lundenburg, Nr. 661.

**Orožje**

skrbno pristreljeno, z državnim pečatom (Beschusstempel), v najboljši izpeljavi razposilja e. in kr. dvorni literar

**HANNS KONRAD**

Brix st. 625 (Češko).

Revolver K 6/80. Flobert-zeplne pištole K 8/50, Terceroli K 8/20. Flobert-tešnji K 11/20. Lovske puške K 48—, in višje v najboljši izbiiri. Glavni cenik na zahtevo vsakomur zastonj in franko.

630

## Delavna učenka

14 do 16 let starca, se takoj sprejme pri H. de Toma, Dobje p. Planina, gostilna in trgovina z mešanim blagom. 550

### Malo posestvo

hiša s 3 stanovanji, sobe, kuhinja, veliki vrt za zelenjavno, poleg stavbeni prostor se iz proste roke za K 13.000 proda. Več pove ali piše Rudolf Jellinek, Bergstrasse Nr. 8, Maribor.

### Kupna priložnost

enega lepega posestva, hiša in hlevi vse novo zidano, lepe njive in travnik, ki se lahko 3 goveda redijo, na lepi ravni legi tik okrajne ceste, 10 minut od kolodvora postaja Poljane oddaljeno, se takoj z živino vred za prav nizko ceno proda. Več se ustemo izvira pri Albin Bellag Pöltschach v. p. Südb. 510

Na prodaj je po jako nizki ceni v zelo prometnem kraju na Gorenjskem enonadstropna

**hiša**  
z dobro vpeljano trgovino, gostilno, trafiško, žganjetodočem in pekarijo. Naslov se izreže pri upravnosti tega lista.



### Učenec

za knjigovezničko se sprejme pri gosp. W. Blanke v Ptaju.

Hauptplatz št. 6.



### Hiša v Mariboru

z velikim vrtom za zelenjavno, poleg njiva, zlasti primerno za vrtnarstvo, lepa, solnčnata lega, 10 minut od glavnega kolodvora, se takoj pod ugodnimi pogoji proda. — Vprašanja v Khsigasse 3, I Stock, Maribor.

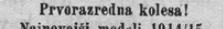
552



### Lepa posestva na prodaj

lepa hiša, zidana, s 5 sobami in 2 kuhinji in 2 kleti, in ena živinska štala. Zemlje je 10 oralov; proda se takoj zaradi raježi v Ameriko. Cena se izreže pri posestnici Ana Pajk v Osenci št. 1, pošta Storč.

525



V najem se da ali pa tudi proda **gostilna in mesarija** tik farne cerkve sv. Jurija ob Ščavnici. Hiša je enonadstropna, obstoji iz 8 sob, 2 kuhinji, spodnje kleti, mesnice, prostorne ledene in gospodarskih poslopij. Tik hiša je zelenjak in sadonosnik, v bližini 10 minut pa skupaj ležeče posestvo 12 oralov, njiv, travnika in lesa; dalje milin, stremni tefaji in oljovo opravo na dobrini vodi tik okrajne ceste. Pojasnila daje posestnica **Marija Trstenjak** tamkaj štev. 13.

543



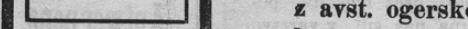
## Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

### Vstanovljena leta

**1862.**



### Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno - hranilničnem uradu.



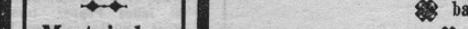
### Mestni denarni zavod.



### Ravnateljstvo.



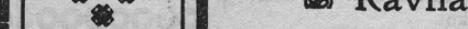
### Občenje



### zavst. ogersko



### banko.



### vstreže.



### Uradne ure

za poslovanje s strankami ob delavnikih od

8—12 ure.



### Giro-konto pri podružnici avst. ogerske banke v Gradcu.



### Uradne ure

za poslovanje s strankami ob

delavnikih od

8—12 ure.



### Ravnateljstvo.



### Občenje



### zavst. ogersko



### banko.



### vstreže.



### Uradne ure

za poslovanje s strankami ob

delavnikih od

8—12 ure.



### Ravnateljstvo.



### Občenje



### zavst. ogersko



### banko.



### vstreže.



### Uradne ure

za poslovanje s strankami ob

delavnikih od

8—12 ure.



### Ravnateljstvo.



### Občenje



### zavst. ogersko



### banko.



### vstreže.



### Uradne ure

za poslovanje s strankami ob

delavnikih od

8—12 ure.



### Ravnateljstvo.



### Občenje



### zavst. ogersko



### banko.



### vstreže.



### Uradne ure

za poslovanje s strankami ob

delavnikih od

8—12 ure.



### Ravnateljstvo.



### Občenje



### zavst. ogersko



### banko.



### vstreže.



### Uradne ure

za poslovanje s strankami ob

delavnikih od

8—12 ure.



### Ravnateljstvo.



### Občenje



### zavst. ogersko



### banko.



### vstreže.



### Uradne ure

za poslovanje s strankami ob

delavnikih od

8—12 ure.



### Ravnateljstvo.



### Občenje



### zavst. ogersko



### banko.



### vstreže.



### Uradne ure

za poslovanje s strankami ob

delavnikih od

8—12 ure.



### Ravnateljstvo.



### Občenje



### zavst. ogersko



### banko.



### vstreže.



### Uradne ure

za poslovanje s strankami ob

delavnikih od

8—12 ure.



### Ravnateljstvo.



### Občenje



### zavst. ogersko



### banko.



### vstreže.



### Uradne ure

za poslovanje s strankami ob

delavnikih od

8—12 ure.



### Ravnateljstvo.



### Občenje



### zavst. ogersko



### banko.



# Užigalice!

Zahtevajte v vseh trgovinah, gostilnah, kavarnah, vpeljajte v vsaki hiši izvrstne "Štajerčeve" užigalice. V velikem se jih naroči naravnost pri "Länderbank", Dunaj I., drugače pa pri glavni zalogi BRATA SLAWITSCH, PTUJ, in vseh drugih zalogah.



Trgovina z orožjem, c. k. zaloge smodnika LECHNER u. JUNGL, GRADEC, Sporgasse 1 priporoča po fabričnih cenah kot najboljše orožje za branitev avtom. zepna pištole, precizno pristreljene v zistemih "Browning", "Steyer", "Mauer" in "Bayard". Revolvi v najbogatejši izbiri že od K 6-10 naprej. Flöbert-puške in karabineri, dvočenne Lancaster-lovške-puške od 86 K naprej. Patronne, ovitke patronov itd. Cenik zastonj in franko. 284

## Peter Kostič-a naslednik Celje

na glavnem trgu zraven apoteke priporoča svoje zaloge: Otročilh igrač, razn vrst usnatega blaga kakor kofre, taške za šole, za nakupovanje in za denar, toaletne reči, pisanine in kadijne predmete. Razne stvari iz jekla npr. bestoki, žlic, nežo za žep in prave Solinger britve itd. Blage iz celuloida in roga, kako tudi pletarsko blago npr. kerbe za potovanje vseh vrst. Razno blago iz stekla in porcelana, talarje, piskre, sklede, flaše, glaže in druge v to stroko spadajoče reči. Bazarni oddelok že od 20 vin naprej. Posebno lepo redi pa za 80 do K 1-20.

## Warletz & Pečnik

trgovina z lesom Brežice na Savi največja zaloga vseh vrst dolgega, okroglega in rezanega lesa po najcenejših cenah. Skladišča tik Save. 288

## Oženjeni majer

ako mogoče z večimi delavskimi močmi sprejme se na neko posestvo v bližini Ptuja. Vstop takoj. Natančni naslov pošte uprava „Štajerca.“

Posebno priporočamo

## veliko trgovino Johann Koss, Celje

na kolodvorskem prostoru

zaradi njene solidnosti, nizkih cen in velikega izbira, kjer se s samo dobrim blagom postreže; tam se vse dobri, kar kmet le potrebuje, naj si bode manufakturno blago, gotovi oblek za moške, ženske in otroke, klobuke, čevlje, sploh obutalo, štrikane in šifonaste srajce, kravate, otročje vozičke, naboljne vence in trakove, z eno besedo vse.

## RAZ GLAS.

Šparkasa mestne občine Celje naznanja, da je določena obrestna mera za hranilne vloge i zanaprej s

4 1|0  
2|0

Obrestovanje vlog se zgodi od prvega delavnika in neha z delavnikom pred dnevom dviganja.

Rentni davek plača, kakor doslej, zavod samo iz lastnih sredstev.

Zunanjim vložnikom sedaj enaželjoške poštne hranilnice brezplačno na razpolago. Hranilne vložne knjižice lastnega zavoda se brezplačno shrani.

## Otročji vozički



za 12, 14, 16, 18, 20 K in tudi finejše sorte v velikem izbiru se dobiva v veliki trgovini Johann Koss CELJE na kolodvorskem prostoru. (Zahtevajte cenik). 224

## Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

za službe, učence, stanovanja in posestva v Ptuju

izvršuje vse vrste posredovanja najhitreje. Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

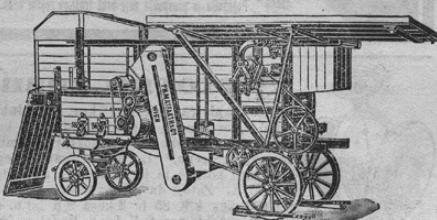
## Izjava.

Franc Banovšek, c. kr. -cestar v Stranici obžaluje, da je gospo Frančiško Guzej pri različnih prilikah grdo imel, ter prosi g. Guzej izrecno za oproščenje in se zaveže kazenske stroške plačati.

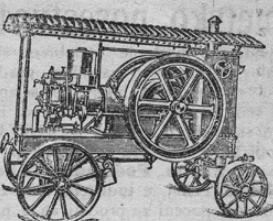
Pridna, zanesljiva

## prodajalka,

ki zna dobro računati in ki ima izvršiti navadna pismena trgovska dela, se sprejme pri g. Max Straschill, žganjetoč v Ptuju.



## Ph. Mayfarth & Co.,



Dunaj II., Taborstraße št. 71

fabrike kmetijskih in obrtnih strojev.

700 odlikovanj.

Ilustrovani katalog štev. 434 zastonj in franko.

lšče se zastopnike.

## veliko trgovino Johann Koss, Celje

na kolodvorskem prostoru

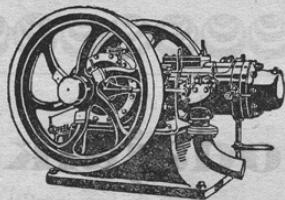
zaradi njene solidnosti, nizkih cen in velikega izbira, kjer se s samo dobrim blagom postreže; tam se vse dobri, kar kmet le potrebuje, naj si bode manufakturno blago, gotovi oblek za moške, ženske in otroke, klobuke, čevlje, sploh obutalo, štrikane in šifonaste srajce, kravate, otročje vozičke, naboljne vence in trakove, z eno besedo vse.

541

Šparkasa mestne občine Celje.

**GANGLIONAL** iz najboljših vegetabilij sestavljeni pesebej preparirani čaj, se  
kot domače sredstvo zoper obolenje živcev  
z uspehom rabi. 128  
Ta čaj pomiri živce, odpravi bolečine, sestavlja kri, prepreči krče, prinaša spanje, poveča telesno moč in splošno dobročuje, pospešuje prehavo. Ta čaj Ganglional ne vsebuje nobenih omamljajočih ingredencij.  
Edino prsten se dobri ta čaj pri  
e. in kr. dvorn. in nadvojvod. komornem, dobavatelju  
**JULIUS BITTNER**  
lekarnar 128  
**Reichenau, Niže-Avstrijsko.**  
Cena enakalj z natančnim navodilom 3 krone. Se dobri  
v lekarnah; kjer ne, pa proti vpošiljati K 3— franko po  
pošti.

## BOLINDER



motorji za surovo olje  
primerni za vsak obrat in kraj za postavljanje  
ednostavni, ceni, ekonomični, stoječi in  
ležeči, stabilni in vozni.

**Bolinder** 1229  
družba za zgradbo strojev  
Dunaj, IX., Porzellangasse 18.  
Nitro dobava, ugodni plačilni pogoji, najboljši referenci.

## OMEGA

od K 20— naprej



Amerik. niklasta ura K 2:80  
Rokopatent ura „“ 3:  
Amerik. goldin ura „“ 3:50  
Zeleniška Rokopat. „“ 4:  
Rokop dvojni mantelj „“ 4:50  
Plošč mestna ura „“ 5:  
Srebr. imit. dvojni m. „“ 6:  
14 karata zlata ura „“ 18:  
14 karat. zl. verizice „“ 20:  
Konkurenčna budilica,  
zanikl., 20 cm. vis. „“ 2:  
Znamka Junghaus „“ 3:  
Radium svetilna ura „“ 4:  
Radium dve zvonci „“ 5:  
Radium štiri zvonci „“ 6:  
Radium godba „“ 8:  
Ura na pend. 75 cm. „“ 8:  
„“ stolpovo „“ 10:  
zvonjenje „“ 10:  
Ura na pend. z godb. budil. in slagverkom „“ 14:  
Okrogla ura z budilico „“ 6:  
3 leta pisemna garancija. Razpoljalje po povzetju.

**Max Böhnel** 511

Dunaj IV., Margarethenstrasse 27/51  
Lifrant e. k. drž. železnice. Orig. fabr. cenik zaston.

## Nečistosti kože

kakor mozoli, mitesser, mastni svit, trgana **Pinosol**

in trda kože odpravi

ki vsebuje najbolj zdravilne snovi teera izolirana in proste od dišečih, barvastih, ter lepljivih snovi, ter je po preiskavah grške dermatologične klinike vplivnejši, kakor oficinalne vrste teera.

Raba se zgodi najbolje v obliki tekotega Pinosol-mila (v steklenicah po K 1— in K 2:50 dolgo trajajoča zloga).

Kdor rabi vsted navade trda mila, naj vzame Pinosol-boraksovo milo (80 vinarjev) ali Pinosol-zvepleno-mlečno-milo (90 vinarjev). Proti bolezni kže ali izpukom priporočajo zdравniki trdo 10% no Pinosol-milo in Pinosol-zvepleno-milo (+0 vinarjev). Več pove milu dodan prospekt.

Za umivanje glave proti izpadanju lsa, supan itd. služi tekoče Pinosol-laso milo v steklenici po K 1— in K 2:50 (dolgotrajna zloga).

V lekarnah, drožerjih in parfumerijah. 1217  
**Pinosol-tvornice G. Hell & Comp.** Troppau  
Dunaj, I., Helferstorferstrasse 11.

Na 1000 krun je naročitelj proti nezgodam zavarovan

## Namesto K 12— samo K 5:50

15'000 parov žnorastih čevelj, glasom figure iz čisto dobrega usnja z močnim žebjam podplatom, ki so bili določeni, za Balkan in so zaradi vojne zaostali. To, zalogu sem prisilen v v popolnoma kratkem času pod izdelovalno ceno prodati. Se dobri v vsaki velikosti. Razpoljalje po povzetju. Vsaki poštni poslati doda se zavarovalno polico. **ARNOLD WEISS**, Magyarfu, Komitat Pozsony. 502



## Wasserdichte Wagenplachen

Vododržne vozne plahte

K 20—	K 25—	K 30—
3 m	3½	4 m dolge

Wasserdichte Pferdedecken — Vododržne konjske odeje  
rujave 1:90 m dolge po 10, 12, 15 krov, priporočata

**Slawitsch in Heller v Ptiju**

trgovina z blagom.

432

## Štajersko dež. zdravilišče

starozn. radij vseb. Akratherma 37°C. Termalna, zračna, solinčna in elektr. kopelj, novo zidan eleg.

separativne kopelje, fini prostori za po-

čiščanje, Termalni pitni stu-

dec. Izborni zdra-

vilni uspehi pri

ženskih, živčnih bo-

lezljivih gubit, rev-

matizmu etc.

**Bad Neuhaus** pri Celju.  
Poštni in brzojavni urad, električna razsvetljava. Vodovod, krasni park. Nizke cene. Autobusbus Celje-Bad-Neuhaus.  
Sézira od 10. maja do oktobra.  
Pojasnila in prospekti daje brez troškov rentni urad.

## Svetovno znana

je ekstra-plošč amerik. 18 kar. zlato-duble 36 urna anker-remont. zepna ura, dvakrat krita s pokrovom, ki skoči, mnogokrat premiurana znamka "Sirena". Le ta ura ima veleprima Švicarsko kolekcijo in jo ni razločiti od zlate ure za 100 K. Zato, da gre natanko, garaniramo 5 let. I kova 4 K 85 h, 2 kosa 9 K 50 h. Damška zlato-duble-ura 6 K 50 h. Nadalje oferimmo zlato-duble-ura 6 K 50 h. Pojavila se je zastonj eleg. pozlačeno verizico. Brez rizika! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj. Razpoljalje po povzetju S. K O H A N S, eksport ur. Krakovska štev. 809. 535

## Lepo kmetsko posestvo!

Hiša, hlevi in gospodarsko poslopje v dobrem stanu, preša itd., 16½ ora dobrej njiv, travnikov, gozdov in velik sadonosnik, vse skupaj okoli hiše, vse s jano in sajeno, v najlepšem redu, 8 goveda se lahko redi in se iz proste roke zaradi starosti p o d a. Cena je 12000 krov. Polovico se pri kupni pogodbi plača in ostane po pogojih. Več o tem pove Franz Podlipnik, Thesen št. 37 pri Mariboru. Tukaj je tudi lepa hiša za trgovino ali grešlerijo prav poceni za prodati ali v najem oddati. 533

## Kava

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 funtna poskusna vreča K 5— franko po povzetju. ½ klgr. veleprima najfinješi čaj K 2— oddaja A. Saphir, eksport kave in čaja Tisabegdany 490. 407

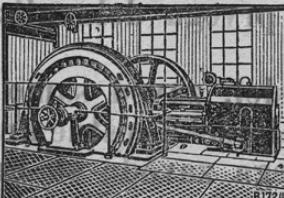
Zagotovljen uspeh, drugnje denar nazaj.  
Zdravniško sprševalo o izborenem učinku!

## Polna krasna prsa

dobite pri rabi

med. dr. A. Rix kreme za prsa. 539

Brezjavni naslov : Lanzeva podružnica Dunaj.  
Telefonska zveza z vsemi mesti.



LANZE V ventilni lokomobil za vroči sopar  
z naravnost pripetim dinamom. 51224

# Karl Kasper

trgovina z mešanim blagom in zalogo smodnika

**PTUJ**

pripreča svojo bogato zalogu

## špecerijskega blaga,

zukovih polen za kurjavo, nadalje smodnika ba lov in razstrelbe, cindžore, dinamit ter predmete municije za lov kakor patroni, kapseljne, šrot itd., nadalje glavno svojo zalogo v umetnem gnoju za travnike, njive in vinograde i. s. Temažovo moko, kajnit, kalijevo sol itd. po najnizjih censih.

## Ljudska kopelj mestnega

### kopališča v Ptiju.

Čas za kopanje: ob delavnikih od 12.  
ure do 2. ure popoldne (blagajna je od

12. do 1. ure zaprt); ob nedeljah in  
praznikih od 11. do 12. ure dopoldne.  
1 kopelj z vročim zrakom, paro ali  
„Brausebad“ z ruhu K — 70

## Najboljša pomaska razprodaja!

### Ceno perje za postelje!

1 kg sivina štisnica 2 K; boljši  
2 K 40 h; na pol boljši 3 K 80 h;  
boljši 4 K; boljši mehkih 5 K 10 h;  
1 kg najfinješih srezenih boljših, t.i.  
štisn 6 K 40 h, 8 K; 1 kg flaura  
(Daumen) sivega 6 K, 7 K; boljši  
10 K; najfinješi prani 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko.

### Gotove postelje

iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankingu, 1 tušent, 180 cm dolg, 120 cm širok z 2 glavnimi blazinami, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjene z novim, sivim, trajnim in flaminastim perjem za postelje 16 K; pol-dzane 20 K; dzane 24 K; posamezni tuheni 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 3 K, 5 K 50 h, 4 K. Se poslje po povzetju od 12 K na prej franko. Izmenjava ali vrnitev franko dovoljena. Kar se ne dopada denar nazaj. **S. Benisch, Deschenzert Nr. 716.**  
Češke (Böhmen) Cenik gratis in franko.

## Pozor!

### Kupci ali prodajalci posestev!

Kdor hoče priliko porabiti, da si kupi, lepo kmetsko posestvo poceni, obrne naj se čimprej na od visoke c. kr. deželne vlade koncesionirano pisarno za promet posestev KARL MAGNET V Velikovcu, Koroško, Obere Postgasse 113. Tam so zdaj na razpolago: Posestva z gozdom, dva lepa nova umetna milna na jako dobrem kraju, mestne, stanovalne in trgovske hiše itd.



500 kron!

Vam plačam, ako moje iztrebilo korenin „Ria-balzam“

Vaša kurja česa, bradavice, trdo kožo ne odpravi brez bolečin v 3 dneh. Cena 1 posodice z garancijskim pismom vred K 1—; 3 posodice K 2:50. Stotero zahvalah in priznajanljivih pisem.

Kemény Kaschau (Kassa)

I. poštni predel 12/721 Ogrsko.

Oblastveno preiskana in gar. neškodljiva za vsako starost hitri **sigurni uspeh**. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 3—, vel. doza, zadostuje za uspeh K 8—.

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Berggasse 17/K.

Razpoljaljev strogo diskretne.

Zaloge v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram, v Ljubljani lekarna pri „zlatem jelenu“, v dišavi A. Kauč, in „Adria-Drogerie.“

## HEINRICH LANZ MANNHEIM

Podružnica: DUNAJ VIII, Laudongasse 9.

## LOKOMOBILI

z ventilnim parovodom „System Lentz“  
najbolj sposobni obratni stroj za vroči sopar.  
:: Prosta postrežba. :: Najvarnejše ravnanje.

Izpolni do 1000 PS.

Letno izdelovanje čez 2000 lokomobilov.

:: Inženierski obisk in ponudbe zastonj. ::